

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen



MEDITATIE

"Mijn ziel is voor U als een dorstig land"

Psalm 143:6b

Psalm 143 is een psalm van David. Het is ook een gebed van David. David, de man naar Gods hart, had dus een binnenkamer, een bidvertrek. Dat hebben alleen die de Heere vrezen! Het is een toetssteen voor ons allen. Hebben wij een binnenkamer? En zo ja: vindt de Heere ons daar veel? En zo nee, zijn we dan nog geestelijk dood! Welnu, in onze psalm treffen we David aan in zijn binnenkamer. De beste plaats die zich laat denken. David bidt! David spreekt met zijn God!

O, wanneer hij toch geen bidvertrek had: waar was zijn hoop, zijn moed gebleven? Hij wordt dodelijk bedreigd door vijanden die hem van alle kanten belagen. En in eigen kracht is hij er niet tegenop gewassen. Maar hij mag het adres kennen waar hij heen kan met al zijn nood.

De weg naar Boven! De weg naar zijn Heere, zijn Verbondsgod! En hij bidt een gebed dat Gode aangenaam is en dat daarom ook zeker van Hem verhoord wordt (zie vraag en antwoord 117 van de Heidelbergse Catechismus).

Het is een ootmoedig gebed, uitgesproken in het diep besef van eigen onwaardigheid (zie vers 2). Het is een gelovig gebed, uitgesproken in kinderlijk vertrouwen. Neem eens de 'moeite' om heel deze psalm met aandacht te lezen.

Maar nu even de nadruk op vers 6b. David breidt zijn handen tot de Heere uit en zegt dan: "mijn ziel is voor U als een dorstig land!"

Dorstig land! Dat hebben we allen meer dan eens gezien. Als in een zonnige zomer de regen dag na dag, week na week uitblijft. Wat gaat het land er dan dor en doods uitzien. Het land vraagt, schreeuwt om regen.

Nu is dat laatste in de eigenlijke zin

van het woord natuurlijk niet waar. Een dorstig land weet niet dat het dorst heeft. Het heeft veel gebrek aan water, aan vocht, aan levenssap. Maar het heeft er geen kennis van. Het heeft immers geen bewustzijn. Een akker kent zijn eigen dood niet. Het is het beeld van een onvernieuwbare zondaar.

O ja, hij heeft nog wel een zeker gevoel van gebrek, van gemis, van onvrede, van dorst. Maar het drijft hem niet uit tot God, de Bron des levens.

Integendeel! Hij zoekt zijn ziel in het leven te behouden door zich te laven aan de bronnen van beneden, aan de wateren der zonde. En terwijl de dorst niet wordt gelest en de onvrede blijft gaat het verdorrings- en stervensproces door zonder ooit door een druppel lafenis verlicht te worden.

Mijn ziel is voor U als een dorstig land! Zo belijdt David in onze tekst.

Hier is iemand die zijn dorst kent! Hier is iemand die ontdekt heeft dat alle bronnen van beneden zijn dorst niet kunnen lessen. Hier is dorst naar God!

O HEER', mijn ziel en lichaam hijgen en dorsten naar U in een land dat dor en mat van droogte brandt, waar niemand lafenis kan krijgen.

Zalig, wie deze dorst leerde kennen. Die is een werkstuk van de Heilige Geest, Die ontdekt aan leegheid, aan de armoede, aan de verkeerdheid van eigen bestaan, maar om in die weg de ziel dorstig, begerig te maken naar God, naar verzoening met God, naar gemeenschap met God, naar een leven voor God.

Wat kan zo'n dorstige zondaar hunkeren naar het levende water uit de Fontein des heils die Christus is. Ja, in Hem is alles wat tot lessing van die ziele dorst nodig is. Hij is immers gegeven tot wijsheid van God, tot rechtvaardigheid, tot heiligmaking, tot een volkomen verlossing.

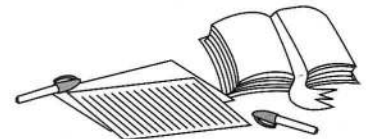
Wat kan die dorst dan tot de Heere doen uitgaan. In de binnenkamer! God des levens, ach wanneer zal ik naad'ren voor Uw ogen?

Nog eens: zalig die dorsten! Zij zullen gelaafd worden!

De rivier Gods is vol water. In Christus! Dorstige zondaar: sla op die Rotssteen met de staf van het kinderlijk vertrouwend geloof! Het levende water zal vloeien.

Mild en overvloedig! En dan drinken! Hij, Die het land begerig gemaakt heeft, verrijkt het ook grotelijks!

M. Vlietstra



VAN DE REDACTIE

Inhoud

In deze aflevering van ons blad hebben we een meditatie geplaatst over Psalm 143:6b van ds. M. Vlietstra. Ds. M.C. Tanis schrijft een achtste artikel over prof. L.H. van der Meiden getiteld: "Prediking en bevinding." Ds. P. den Butter schrijft verder over de Filippenzenbrief. Ds. P. van Zonneveld schrijft een brief aan ouders. Ds. J.M.J. Kieviet vervolgt zijn serie over "Gods beloften". Ds. K. Hoefnagel gaat in op een vraag over wat verstaan moet worden over het vermaaken in de dagen van de jeugd. Zelf schrijven we een artikel over de landbelofte naar aanleiding van het boek "Trouw aan Israël".

Ds. M. Vlietstra 80 jaar

Ds. Vlietstra mocht op 30 juli de leeftijd van 80 jaar bereiken. Dat is iets dat lang niet ieder gegeven wordt. We willen ds. en mw. Vlietstra van harte feliciteren met deze verjaardag en hopen dat het ds. Vlietstra bij het

klimmen der jaren geschonken mag worden dat hij nog fris en groen mag zijn. Het is een voorrecht op deze leeftijd nog voor te kunnen gaan in de kerken en nog een bijdrage te leveren aan 'Bewaar het Pand.' Van harte Gods zegen toegewenst in alle opzichten.

Zendingsdag Urk

D.V. 4 september 2004 in de Pniël-kerk aanvang 10.30 uur. Sprekers: Ds. J. Bos, ds. A. van Heteren, ds. R. Kok en ds. M.A. Kempeneers. Hessel en Cobie Visser, die met verlof zijn, zullen ons informeren over hun werk.

Ontmoetingsdag

We willen u alvast de datum doorgeven van de volgende ontmoetingsdag: D.V. zaterdag 11 september in de Eben- Haëzerkerk op Urk aan het Marktpllein.

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk.

Telefoon: 0184-669116.

Fax: 084-2220131.

Email: pand@solcon.nl

Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 7,- per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 6 dollar per jaar. Advertenties € 0,35 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

Sprekers 's morgens: Ds. K. Hoefnagel en ds. P. Roos.

's Middags: ds. L.W. van der Meij zal sluiten. De andere spreker hopen we een volgende keer te vermelden. Voor kinderopas zal gezorgd worden.

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad

VERNIEUWING

Enkele weken geleden trof me een verslag van een CSFR-conferentie, waar gesproken werd over vernieuwingen.

Er was een forum, dat allerlei vragen over de liturgie beantwoordde. Ds. P. Oussoren gaf het advies om zich te wachten voor vernieuwingen in de liturgie. Hij had de ervaring opgedaan dat de leegloop van de kerken daardoor juist was bevorderd. De beide andere forumleden, Ds. W. Dekker en Dr. S. Paas dachten daar echter heel anders over. Zij pleitten juist voor een andere aanpak van de kerkdienst. De kerkdienst moet meer gericht zijn op de buitenkerkelijke, zo meenden zij. Zoals het nu gaat, kan het niet. Dr. Paas verklaarde zelfs: "Ik zou niet weten welke van de vele kerken in Veenendaal -reformatorisch, evangelisch- ik mijn buurvrouw zou moeten aanraden". Voor wie het niet wist, meld ik voor alle duidelijkheid dat Paas verbonden is aan het chr. geref. deputaatschap evangelisatie.

Ik herinnerde me bij het lezen van dit verslag dat Dr. Paas in het Kerkblad voor het Noorden enkele jaren terug over deze materie een serie artikelen heeft geschreven. Hij bepleitte daarin een zeer tegemoetkomende houding tegenover de buitenkerkelijke. De preek moet vooral op de wereld afgestemd zijn. In bewoordingen en ook qua inhoud moet vooral geweerd worden wat als onbegrijpelijk en onverteerbaar zou kunnen overkomen. Ook als het gaat om kleding en andere uiterlijke zaken, moet de gemeente de stijl van de moderne mens aannemen. Ik vermoed dat in Zaandam, waar nu Ds. den Hertog uit Groningen heengaat, deze adviezen een praktische uitwerking krijgen. Vrouwen zullen bijvoorbeeld in de "diensten" ook een bepaalde functie krijgen. Nu is dat al niet helemaal nieuw. Ongeveer vijftien jaar geleden woonde ik een kerkdienst bij in een van onze gemeenten, waar een

zal D.V. donderdag 26 augustus verschijnen, dus over drie weken. Kopij graag binnen de donderdag een week voor de verschijningsdatum. Dit in verband met de vakantietijd. Hierna D.V. weer elke veertien dagen. Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

AvH

vrouw, modern gekleed en wel, de schriftlezing verzorgde. Er lijkt al veel meer te kunnen dan we misschien gedacht hebben.

De ideeën van Paas lijken voor veel gemeenten om ons heen trendset-tend te gaan worden. In het Noorden worden steeds meer "bijzondere diensten" gehouden. In deze kerkdiensten is de stijl losser en kan er wat meer. Over deze diensten merkte Ds. Jonkman in de Wekker eens op, dat hij na vijf diensten van deze strekking een gevoel van verveling of teleurstelling kreeg; zo ongeveer herinner ik me zijn opmerking.

Mijn eigen gedachten hebben zich sedert lang ook heel anders en zelfs tegengesteld ontwikkeld als wat Paas wil.

De vraag die tijdens de gehouden conferentie aan bod kwam, namelijk hoe we de wereld nog kunnen bereiken, is op zich een goede vraag, die te weinig leeft. Het is echter wel de vraag of die gerichtheid op de wereld het hele kerkelijke programma moet beheersen. De Heere Jezus schijft aan de zeven gemeenten vooral dat zij moeten houden wat zij hebben en dat zij het Woord moeten bewaren. In de vraag hoe we de wereld toch kunnen bereiken, kan ook een onderliggende gedachte meedoen, die ervan van uitgaat dat wij als kerkgangers er zo ongeveer wel zijn. In mijn studententijd in Apeldoorn werd de apostolaatsgedachte, vooral voorgestaan door Kraemer, duidelijk afgewezen. Prof. Kremer sprak daarover in negatieve zin. Er blijkt sedertdien heel veel veranderd. In aansluiting hieraan staat het voor mij vast, dat de kerk wel meer bewogen mag zijn met haar eigen lot, hoe zij zelf namelijk zou kunnen overleven in deze wereld en in deze tijd. Ook die gedachte vinden we steeds weer in Gods Woord terug. We hebben een roeping voor de wereld. De kerk kan echter alleen iets

voor de wereld betekenen, als zij zichzelf blijft en haar eigen identiteit handhaaft. Het was een verrassing voor me dat Ds. Oussoren dezelfde gedachte uitsprak. Hij noemde als voorbeeld een kerk in Utrecht waar het steeds "gezelliger" werd. Een juiste typering voor een bepaalde sfeer in een gemeente. Hij stelde daar een andere gemeente tegenover, waar eerbied en stijl heersten en dat maakte indruk op hem. Maar Paas denkt daar geheel anders over. In Veenendaal lijkt geen gemeente te zijn, die een wereldling aanspreekt! Dat is heel kras! Hier wordt een oordeel gegeven (al zal Paas dat niet bedoelen) dat nadert tot de mening van sommige extreme groepen die rustig verklaren dat de waarheid in de kerken van Nederland niet meer gevonden wordt.

G Tijdens mijn verblijf in de gemeente van Utrecht-Noord viel het me wel eens op dat de buurt rond de kerk (de kerk stond in een rasechte volksbuurt, bijna het donkerste deel van Utrecht) soms bijna met een zeker respect keek naar de kerkgangers. In de uiterlijke vormen was er bij de gemeenteleden een eigen stijl. Niettemin leek er iets van deze vorm van kerkzijn uit te gaan.

In Antiochië werden de gemeenteleden door de wereld christenen genoemd. Dat gebeurde vast niet omdat ze in allerlei zaken zich hulden in de stijl van de wereld van toen. Nee, er was iets van Christus te zien in de leefwijze van die gemeente. Als Paulus zegt in 1 Corinthe 2 dat we de Geest van God ontvangen hebben, dan zegt hij eerst: "We hebben niet ontvangen de geest der wereld..." Hij acht het nodig eerst negatief duidelijk te maken dat er een kloof ligt met de wereld. En dat vinden we op veel plaatsen in de Heilige Schrift.

Het zou heel goed zijn eens concreet te maken wat behoort tot die geest van de wereld. Wat behoort niet bij een christen en bij de kerk; maak dat eerst duidelijk. Zo komt er ruimte voor de Geest Die uit God is.

De krachtige en overtuigende bediening van de Heilige Geest hebben we nodig en daardoor zal de wereld geraakt worden. Het voorleven van de gestalte van de Zaligmaker kan harten winnen en muren slechten. De wereldling zal het waarderen als de kerk een eigen gezicht heeft, getekend door de nabijheid van God en de dagelijkse ontmoeting met Hem, zoals bij Mozes het geval was. En als

de mens van deze tijd het moeiteloos accepteert dat bij een huwelijk of een begrafenis van het koninklijk huis kledingvoorschriften gegeven worden, dan zal dat in het huis van de grote Koning ook tot aanvaarding leiden, als er tenminste sprake is van bekering en geloof. De Filistijn kan leven in Jeruzalem, als hij daar geestelijk herboren is en als God hem heeft ingeschreven bij het tellen der volken.

Dr. Paas maakte zijn opmerkingen misschien wel vanwege een bepaalde lege boodschap, die de kerk van onze dagen kenmerkt. En dat moeten we helaas toestemmen. Ook wij, in onze kerken en in onze gemeenten, zouden meer de bewogenheid met de buitenstaander moeten kennen en we zouden meer levende en leesbare brieven moeten zijn van de Heere Jezus Christus. Daardoor zal de wereld overtuigd worden. Enkele jaren geleden merkte een minister van Onderwijs op, dat er wel subsidie was voor het christelijk onderwijs, maar dat dat onderwijs wel een specifiek eigen gezicht en een eigen christelijke identiteit moest hebben. Er waren ook naar zijn mening te veel christelijke scholen zonder een eigen karakter. Zo houdt de buitenstaander ons de spiegel voor.

Paas doet er goed aan de gedachte van Paulus, namelijk dat het kruis van Christus de Joden een ergernis en de Grieken een dwaasheid is, een plaats te geven binnen zijn ongetwijfeld bewogen denken aan het lot van de wereld.

Dr. Oussoren merkte dus op: Vernieuwingen? Begin er niet aan! Laten we dat vermaan ter harte nemen. Er zijn in de jaren die ik

bewust heb meegemaakt, enkele veranderingen ook door mij en anderen ter hand genomen, waarvan ik me nu toch afvraag of ik dat wel had moeten doen. Ik geef enkele voorbeelden.

Collecten moesten niet meer onder het zingen, maar onder orgelspel worden gehouden. Nu maak ik het soms mee in gemeenten, dat tijdens dat collecteren er een sfeer van "gezelligheid" (waarover in een ander verband ook Oussoren sprak) ontstaat, die niet te rijmen is met de kern en de ernst van de gehouden preek.

De tussenzang van vroeger moest verdwijnen met het argument erbij dat daardoor de aandacht werd verknipt en dat men uit de concentratie raakte. Als ik nu eens een tussenzang houd, blijken veel mensen, ook jongeren, dat eigenlijk best te waarderen. Het wordt zeker niet als storend ervaren. Ook zeker niet door mij.

De voorlezer is in de meeste gemeenten verdwenen; toch zullen veel predikanten het wel prettig vinden, als een ander ook iets doet in de dienst en zij zelf even de gelegenheid hebben om zich te kunnen terugtrekken. Voor de broeders ouderlingen is het ook niet verkeerd.

Natuurlijk zijn dit voor mij heel geen belangrijke en wezenlijke zaken. Maar het geeft toch wel aan dat alles wat verandert, niet altijd even zinvol is.

Er zijn noodzakelijke vernieuwingen: *"Wordt deze wereld niet gelijkvormig, maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds"* (Rom. 12:2a).

P. Roos

VOOR WIE ZIJN GODS BELOFTEN? (5)

Op de vraag die boven deze serie artikelen staat, hebben we inmiddels al meer dan een enkel antwoord gevonden.

We constateerden: Gods beloften zijn bestemd voor degenen die Hij van eeuwigheid verkoor tot de zaligheid. In hun leven vervult Hij Zijn beloften van de zaligheid onmiskenbaar. Zij en geen anderen zullen de inhoud ervan heerlijk ontvangen en genieten, hier in beginsel en ooit volkomen. Dat was het eerste antwoord. De beloften zijn voor de voorwerpen van Gods eeuwig uitverkiezing tot zaligheid. Voor

wie zijn Gods beloften? Voor de uitverkorenen.

Toen gingen we verder en we zagen nog meer. Namelijk dat de verkorenen geen anderen zijn dan verlorenen. Zij ontvangen Gods beloften niet in hun hoedanigheid van hun verkooren-zijn maar in die van hun verloren-zijn. Gods beloften zijn immers zo passend voor ellendigen en nooddruftigen. Ze sluiten uitnemend aan bij de nood van onwaardige en verloren zondaren. Onder de mensen zijn er geen die de troost van Gods beloften zo nodig hebben als deze bidders

en bedelaars. Voor wie zijn Gods beloften? Voor degenen over wie Psalm 72 zingt: *"t Behoeftig volk in hunne noden, in hun ellende en pijn, gans hulpeloos tot Hem gevloeden, zal Hij ten Redder zijn..."*

... tot Hem gevloeden

Dat laatste brengt ons inmiddels nog een stap verder. Er doemt nu een derde antwoord op op de vraag die ons bezig houdt. Let namelijk eens op wat we in deze Psalm zingen: *"... tot Hem gevloeden..."* En let eens op wat we in andere Psalmen zingen, bijvoorbeeld: *"Zie mij, Heer", "Wien elk moet duchten, tot U vluchten..."* Wat ik bedoel? Het behoeftig volk uit Psalm 72 heeft niet genoeg aan zijn behoefte alleen. En de bidder van Psalm 38 stelt zich niet gerust met zijn *"kommer en verdriet"*. In beide Psalmen horen we dat de dichter vlucht tot de Heere. Hij kan niet anders. Hij is er te arm en te ellendig voor om in zijn armoede en ellende te blijven. Laat staan dat hij er enige waardigheid voor de Heere in ziet. Niets van dat al. Hij is in nood. En er is er maar Eén die daarin kan voorzien. Dat is de Heere Zelf. En tot Hem gaat hij.

Zoals bijvoorbeeld de tollenaar op het tempelplein doet, in de gelijkenis van de Heere Jezus. Hij kan zich maar één naam geven en dat is de naam 'zondaar'. Zo klaagt hij zich bij de Heere aan. Maar zijn klacht en zijn aanklacht is tegelijkertijd een gebed vol van boetvaardige toevlucht. Ik kan het niet beter zeggen dan Th. van der Groe het deed in zijn bekende 'Toetssteen': "Een oprecht boetvaardige, die geheel onder de last van zijn zonden en van Gods toorn verslagen is, weet zich noch door tranen, noch door goede begeerten, noch door een schielijke blijdschap of enig waangeloof, of iets anders meer te redden. O neen, die ziet en vindt zich met dat alles geheel en voor eeuwig verloren. Daar is niets voor hem, dan enkel de Heere Jezus Christus en Die gekruist, en Gods loutere barmhartigheid aan recht boetvaardige en verslagen zondaren in het heilig Evangelie om niet beloofd. Hoe zou hij dan sterven zonder Die aan te grijpen? Zal de Naam des Heeren voor ons een sterke Toren zijn, en zou een boetvaardige ziel, die nergens enige schuilplaats weet te vinden, daar dan niet heen lopen, om in een hoog vertrek gesteld te worden?"

En zo doet nu ook deze boetvaardige

tollenaar. In zijn gebed tot God om verzoening met God oefent hij het geloof in God. En hij grijpt aan de zalige belofte van God. En zo wordt hij gerechtvaardigd door God. "Deze ging af gerechtvaardigd in zijn huis..." Van der Groe trekt een scherpe conclusie: "Of de boete is niet volkomen, of hij moet gewis uitlopen in het geloof. Dit is dan ook Gods geordioneerde weg!"

Wat is dan ook ons derde antwoord op de vraag voor wie Gods beloften zijn? Ik zeg het met de Schotse prediker Hoge Binning: *"Voor wie zijn Gods beloften? Voor hen die ze aannemen."* Voor degenen die ze in het waarachtige geloof aangrijpen en die daarin de Heere en Zijn genade tot hun troost aannemen. Ze hebben geen keus. Er is in de golven van hun verlorenheid maar één reddingstouw meer, het Woord van de levende God. Ja, dat touw was al veel eerder naar hen uitgeworpen, gericht op hun behoud. In hun dwaasheid hebben ze al te lang geprobeerd om het op eigen krachten te redden. Een mens is zomaar niet bereid om zichzelf te verliezen en zich aan een Ander over te geven. Maar nu kan het niet meer. "Want mijn hoofd is als bedolven, in de golven van mijn ongerechtigheid..." Dan stopt alle redeneren. En tevens alle pogen tot zelfredzaamheid. Kohlbrugge, in dezelfde nood, schrijft: "Ik heb daarbij in alle eenvoud gedacht: ik ben immers toch verloren. Ik kan toch niet méér zijn als veroemd en verloren. Zo neem ik dan het Woord aan, alsof het helemaal alleen voor mij was." Zijn tijdgenoot McCheyne zingt van ditzelfde: *"Ik boog me. En geloofde. En mijn God sprak mij vrij."*

Dat bedoelen Binning en anderen als zij zeggen: Gods beloften zijn voor degenen die ze in het geloof aannemen. Zij immers ontvangen het profijt ervan. Zij delen in de inhoud. Aan hen wordt uitgereikt wat in de belofte van de Heere besloten is. Ja, zij ontvangen door de belofte de Heere en Zijn genade Zelf. Want het geloof, het geloof alleen, is de weg waarin de Heere Zijn weldaden aan zondaren daadwerkelijk meedeelt, waardoor zij ze in hun bezit krijgen. Er is maar één weg tot behoud. En dat is deze! Wie zijn leven zal willen behouden, die zal het verliezen. Maar wie Zijn leven verliezen zal, verliezen aan God en aan Zijn Christus, die zal het behouden.

"Worden dan alle mensen wederom door Christus zalig, gelijk zij door Adam zijn veroemd geworden?", zo wordt in zondag 7 van de Heidelberger gevraagd. Het antwoord is duidelijk: "Nee, maar alleen degenen die Hem door een waar geloof worden ingelijfd en al Zijn weldaden aannemen." Waarop richt zich dat geloof? "Wat is een Christen nodig te geloven? Al wat ons in het Evangelie beloofd wordt."

... ter geloofsomhelzing voorgesteld

We zouden kunnen zeggen: er is geen enkele geestelijke weldaad, er is geen enkele goddelijke zegen, er is niet één zalig voorrecht, of ze zijn in de Evangeliebeloften besloten. In die beloften waarvan Christus en Zijn zaligheid de inhoud vormen. In mijn eerste artikel wees ik er al op, met de woorden van Calvijn: bij de belofte begint het en in de belofte eindigt het. En deze beloften worden slechts door het geloof gekend en ontvangen. Iemand als Theodorus Avinck zegt het heel duidelijk: "De goddelijke beloften zijn uiterlijke verklaringen of bekendmakingen van Gods wil en geneigdheid tot ellendige en behoeftige zondaren om hun het goede, hetwelk hun in het Evangelie ter geloofsomhelzing wordt voorgesteld, te geven." Het geloof in Gods belofte – als de enige weg ter zaligheid. Immers, die in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven. Maar, en dat is de keerzijde, die de Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem (Joh. 3).

Voor wie is Gods belofte? Voor wie de belofte gelooft! Wat dat dan is, dat geloof? Het is ophouden de Heere voor een leugenaar te houden. Het is de Heere en Zijn Woord betrouwbaar te achten. Het is krediet op Hem te krijgen, tegen al het zichtbare in misshien. Het is zonde zien, maar genade geloven. Het is wandelen in de duisternis, maar weten van het Licht. Het is wanhopen vanwege mijn eigen dood, maar grijpen naar het Leven. Het is mijn eigen leugen-leven voor de Heere erkennen en niet meer buiten Zijn Waarheid verder te kunnen. Het is God rechtvaardig achten in de veroordeling van mezelf en het hoofd voor Hem buigen. En vooral: het is mijn hand op Zijn Woord te leggen en het in alles voor waar te houden. Ik zeg het tot slot met Kohlbrugge: "Wat is dat eigenlijk: door het geloof

aannemen en zich toe-eigenen? Het is 'Ja' zeggen met een schreeuw van blijdschap en van benauwdheid, van nood en van vreugde, op de vraag van de hoge God: 'Houd ge het er voor dat Ik in uw plaats en voor u in Mijn Gezalfde dit alles heb tot stand gebracht: dat aan Mijn gerechtigheid voldaan en Mijn Wet vervuld is, en dat uw dood, zonde en vloek weggenomen zijn aan het kruis?'

Wat is dus geloven? Het is 'Amen'

VAN DER MEIDEN - (8)

Prediking en bevinding

Wanneer het over beide gaat, dan mogen ze niet gezien worden, noch minder gehouden worden als twee zelfstandige zaken. Wanneer dit gebeurt, dan staat bevinding los van het Woord en is er geen directe band aan het Woord en spreekt daarin niet het Woord van de Heere. Dit nu is in strijd met het Woord van de Heere zelf. Want bevinding mag niet opgebouwd worden uit menselijke ervaringen, maar moet de toets van het Woord van de Heere kunnen doorstaan. Immers het Woord spreekt van en wijst op bevinding. Wat de Heilige Geest doet in de zondaar, wat Hij doet in het hart, hoe Hij leert en leidt staat in het Woord beschreven. Vandaar dat een predikant het bevindelijke element niet mag leggen in het Woord en zo in de prediking. Wanneer dit plaatsvindt wordt geen recht gedaan aan het Woord van de Heere. Wanneer we daarover nadenken komen we tot de conclusie dat er een gemis ligt in het Woord van de Heere en worden menselijke gedachten of ervaringen geplaatst in de Heilige Schrift. Ook mag bevinding, ook wel genoemd zielservaring, niet verzwegen worden of nauwelijks genoemd. Aan de Schrift wordt zo ook geen recht gedaan. Aan wat ondermeer in het boek der psalmen geschreven staat wordt voorbijgegaan.

Van der Meiden zegt: bevindelijk preken is uit de Schrift vertolken van wat in de harten der gelovigen omgaat, van wat Gods Geest in die harten werkt, van wat de ziel doorleeft en gevoelt, als de Heilige Geest Zijn licht over Zijn werk in het hart laat schijnen en wat de ziel mist en lijdt in duisternis en onder twijfel. Wat men doormaakt in de verachtering op de weg van het leven en onder geestelijke verlating.

zeggen daarop, dat God onze zaligheid buiten ons en zonder ons in Christus heeft vastgesteld. Het is God houden voor een eerlijk Man. Het is zich verlaten op Zijn Woord, op Zijn belofte, op Zijn Lam. Het is op dit Lam zien, zich aan Christus, de Middelaar en Borg van het Verbond toevertrouwen te zijner rechtvaardiging, heiligmaking en volkomen verlossing."

J.M.J. Kieviet

Op een andere plaats komt hij erop terug en zegt: bevindelijk preken is het brengen van Gods eigen, zuivere boodschap omtrent al de geestelijke dingen en het geestelijk gebeuren. Gods eigen boodschap omtrent zonde en ons berouw, ons geloof en onze bekering, onze strijd en ons gebed, onze moedeloosheid en onze kracht. Onze achteruitgang en onze bloei in het geloof. Dit alles dient, naar de tekst aangeeft, behandeld te worden. Men kan van der Meiden niet verwijten, dat daardoor de mens met of in al zijn ervaringen voor de Christus geschoven wordt. Duidelijk geeft hij aan dat het het bijzondere doel is van de Heilige Geest om Christus te verheerlijken. Hij deed dit op de Pinksterdag in de 120 en in de 3000. Hij deed dit door Paulus. Hij doet dit nog zodat in de prediking dient uit te komen dat de Heilige Geest Christus verheerlijkt en hoe Hij dat doet. De Heilige Geest verlicht het verstand. Opent het oog en maakt het hart brandend bij het horen van de heerlijkheid van Christus. Christus werk als Profeet, Priester en Koning gaat leven voor het hart. Christus' staten worden heilsstaten. Biddend valt men voor Hem. Geprezen wordt Zijn genade, Zijn liefde, Zijn wijsheid. Jezus Christus wordt erkend voor al Zijn weldaden die Hij verworven heeft en die Hij schenkt voor leven en sterven. Hieraan wordt de opmerking verbonden: de prediker, die over deze dingen zwijgt, bedient het Woord niet ten volle. Er treedt verschraling op. Een mooie rede, een prachtig kunstwerk wordt geleverd, maar het leven ontbreekt. Van der Meiden wijst ook op werkelijkheden, die in de gemeenten voorkomen. Hij doet dit vragen-derwijs.

De eerste vraag is: hoe komt het toch

dat tallozen spreken over Jezus. Zich druk maken voor Jezus. Jezus stellen tot een voorbeeld, de wereld zoeken te winnen voor Hem en toch tegenstand en haat openbaren, wanneer de Christus der Schriften in Zijn volheid en noodzaak gepredikt wordt? En niets willen weten van Jezus Christus als Borg en Middelaar? In de diepste grond missen zij de Heilige Geest. Zij kunnen wel algemene werkingen van die Geest bezitten, maar de Persoon van de Heilige Geest missen zij. Indien zij Hem kenden zou hun levenshouding tegenover de Christus anders zijn. Wie niet door de Heilige Geest geleerd en geleid wordt gaat eigen wegen, wegen der dwaasheid en keert zich af van de Christus Gods.

De tweede vraag is: hoe komt het toch dat anderen altijd spreken over zielstoestanden, over zonde en genade, over hel en hemel, over onmacht en vrijmacht en nooit over Christus en Zijn volheid? Zeker, men kan het leven uit God bezitten en openbaren en toch de toe-eigening des geloofs missen. En zo weinig blijdschap in de Heere. Vrees voor zelfbedrog kan zo aanwezig zijn, en het ontdekkende werk van de Heilige Geest gaat door. Wanneer de prediking vanuit de Schriften niet onderwijzend en lerend en leidend is, zal er geen verandering, nog minder vooruitgang zijn in het geestelijke leven. Vindt de prediking Schriftuurlijk- bevindelijk plaats en de vrucht blijft uit, dan kan de vraag gaan leven: is geestelijk leven wel aanwezig. Want leidinggevende, onderwijzende prediking heeft ten doel op te wassen in de genade en de kennis van de Heere Jezus Christus. Daar werkt de Heilige Geest heen. Hij gebruikt daartoe de prediking. Daar het bevindelijke element in de prediking voor van der Meiden voluit Schriftuurlijk is en vereist wordt in de prediking tot welzijn van de gemeente, heeft hij pastorale woorden geschreven voor de predikers. De prediker moet staan in de levensgemeenschap met Jezus om recht te kunnen spreken. De liefde van Christus moet hem dringen. Wanneer die liefde hem doorgloeit, tintelt het leven in al zijn doen, in blik en spreken. Hij moet staan in de geloofsgemeenschap met Zijn Zender. Wordt de prediker gedreven door de liefde van Christus en de Heilige Geest zalft hem en de gloeiende kool van Gods altaar roert hem aan, dan zal hij bevindelijk preken in de rechte zin van het Woord. Een ding moet niet vergeten worden, dat

als die prediking gemist wordt dat dan het volk des Heeren geen leiding ontvangt. Groot is dan de geestelijke schade. Met nadruk zegt van der Meiden: breng de boodschap Gods, bedien het Woord, preekt de rijke Christus voor arme zondaren. Doe dit goed, levendig, biddend, bewogen door de liefde van Christus gedrongen. Sta nooit op de voorgrond. Laat de Zender voorop staan. Geef Hem de volle eer. Stel Hem niet in de schaduw. Wijst Hem aan als het Lam Gods. Hij moet wassen en gij minder worden. Door zulk een prediking wordt de gemeente geleid in de grazige weiden van het Woord Gods en

gedrenkt uit de beek van Zijn wellusten en gevoed met Zijn manna in de woestijn van het leven.

Wat wordt ons veel voorgehouden tot overdenking, bezinning en beleving. Gemeenteleden, maar bijzonder predikanten zijn erbij betrokken. Zijn we op de leerschool van de Heere? Is de Heilige Geest ook onze Leidsman en Leraar? Boeken kunnen veel doen. Maar leren doet de Heilige Geest alleen! Leven wij daarbij? Bij van der Meiden werd dit bemerkt. Daarom is dit ook door hem geschreven.

M.C. Tanis

eschatologische vervulling in de eindtijd en een vervulling op de jongste dag en in de eeuwige heerlijkheid. De vraag dient dan onder ogen gezien te worden of er wat de landbelofte betreft sprake is van een letterlijk-eschatologische vervulling. Wat zeggen Oude en Nieuwe Testament hierover?

Het Oude Testament

Er valt allereerst te denken aan Genesis 12:7 waar de Heere aan Abram belooft: "Aan uw zaad zal Ik dit land geven." Uit Abram zou de Christus voortkomen. Meerdere malen wordt de landbelofte in het boek Genesis herhaald. Ongehoorzaamheid aan God kan ertoe leiden dat het volk niet langer deelt in de zegen des Heeren, ook niet langer zou wonen in het beloofde land. Deze bedreiging is werkelijkheid geworden in de ballingschap. Maar in Deuteronomium 30 treffen wij een belofte van verlossing aan. Indien er bekering mag komen zal de Heere weer terugbrengen uit de ballingschap. Dan zal de Heere de gevangenen wenden en Zich over het volk ontfermen en vergaderen uit al de landen waarheen ze verstrooid waren en in het land der vaders terugbrengen. Is deze belofte vervuld bij de wederkeer uit de Babylonische ballingschap in 538 voor Christus of volgt er nog een letterlijk-eschatologische vervulling en zo ja hebben we die dan nu te zien in de gebeurtenissen die wij meemaken? Ook dient de vraag gesteld te worden wat het woord 'eeuwig' betekent als het gaat over het verbond met Abraham. Meerderen nemen aan dat met 'eeuwig' wordt bedoeld 'gedurende deze aardse bedeling'. Velen wijzen op het visioen van de dorre doodsbeenderen in Ezechiël 37. Dit visioen heeft een geestelijk-typologische betekenis voor de christelijke gemeente, maar het bevat ook een aangrijpende boodschap voor het volk van Israël. Er wordt immers gezegd dat de dorre doodsbeenderen het ganse huis Israëls zijn en dat de Heere Zijn volk zal brengen in het land Israëls. Ook wordt gesproken over het samenbrengen van de tien en de twee stammen. Er is sprake van een totale vernieuwing van het volk en een wederkeer tot het land van de belofte. Is de terugkeer ten tijde van koning Kores een eerste vervulling en volgt er nog een tweede? De teruggekeerden onder Kores behoorden tot de twee stammen. Van de tien

TROUW AAN ISRAËL (3)

De landbelofte

In dit artikelje willen we een samenvatting geven van de blz. 82- 105 van het boek "Trouw aan Israël" die gaan over de landbelofte. Er is over de landbelofte veel geschreven en gesproken. Dienen wij de stichting van de staat Israël te zien als vervulling van bijbelse beloften? Ds. P. van Ruitenburg stelt dat in het Nieuwe Testament de landbelofte lijkt vervuld te worden in het hemels Kanaän, hoewel hij het opmerkelijk vindt dat Israël is teruggekeerd naar het oude land. De Schotse predikant Durham schrijft in zijn commentaar op het boek Openbaring dat hij in het licht van de beloften van de Heilige Schrift een herstel verwacht van een nationaal burgerlijke staat van Israël. Thomas Boston schrijft dat hij niet met zekerheid kan vaststellen of dat Joden hun eigen land weer zullen bezitten of niet, maar hij helt wel over tot deze gedachte. Vaak gaat de opvatting dat het Joodse volk het land weer in bezit zal krijgen gepaard met de gedachte dat de Messias erkend zal worden door dit volk. Bekend is de opvatting van W. à Brakel dat het Joodse volk bekeerd zal worden en het land Kanaän zal bewonen, maar hij ontkent dat de tempel herbouwd zal worden. Ook Da Costa spreekt van een nationaal herstel en daarna van bekering.

Geschiedenis

De Heere riep Abram uit Ur der Chaldeeën. Het land Kanaän werd hem beloofd tot een erfbezit. De Heere heeft de nakomelingen uitgeleid uit Egypte en deed hen het land

Kanaän in bezit nemen. Het tienstammenrijk wordt in 722 voor Christus weggevoerd naar Assyrië en het tweestammenrijk in 586 voor Christus naar Babel. De stad Jeruzalem en de tempel worden verwoest. Een deel van het volk keert terug uit de ballingschap. In het jaar 70 na Christus wordt Jeruzalem door de Romeinen verwoest. Een lange ballingschap is het gevolg, hoewel er ook nog veel Joden in het land Kanaän bleven wonen. Vanaf 1880 ontstaat er een nationale Joodse volksbeweging. Door het antisemitisme in Europa rijpt het plan voor een Joods vaderland. Sinds 1517 stond het land Kanaän onder Turkse heerschappij. Op 11 december 1917 trekt een Brits leger Jeruzalem binnen en maakt een einde aan de Ottomaanse heerschappij. In 1948 werd de staat Israël opgericht. Meerdere oorlogen zijn sindsdien gevoerd met de omliggende Arabische landen. De PLO heeft nog steeds de vernietiging van de staat Israël voor ogen. De vraag dient onder ogen gezien te worden wat de Bijbel zegt over de landbelofte.

De vervulling van Bijbelse profetieën

Een profetie kan meerdere vervullingen hebben. Ook de profetieën die betrekking hebben op het oude volk Israël. Er kan sprake zijn van een vervulling in de tijd waarin de profeet leefde. Er kan een vervulling zijn in de tijd van Christus. Ook kan er een vervulling zijn in de bruidsgemeente van Christus onder het Nieuwe Testament. Er kan een persoonlijk-geestelijke vervulling zijn in het bevindelijke en praktikale leven. Een letterlijk-

stammen horen we niets. Ook is er na de ballingschap geen sprake van vernieuwing zoals Ezechiël erover spreekt. Ds. R. Boogaard ziet drie overeenkomsten tussen de profetie van Ezechiël en de hedendaagse ontwikkelingen. Ten eerste de grote hoeveelheid teruggekeerden. In de tijd van Kores immers slechts ongeveer vijftigduizend, de laatste tientallen jaren veel meer. Het tweede is dat de beenderen 'zeer dor' zijn, de geraamten zijn uit elkaar gevallen.

Dit ziet op de toestand na de verwoesting van de tempel in het jaar 70 toen de Joden over heel de wereld werden verstrooid. Van een volksverband is dan geen sprake meer. Het laatste is dat de beenderen zich weer schikken in een bepaald verband, het verband van de huidige staat Israël. Ds. Boogaard stelt dat God voor het oog van de gehele wereld Zijn volk in het beloofde land leidt.

Berouw en bekering

In Deuteronomium 30 staat dat de Heere Zijn volk zal doen terugkeren uit de verstrooiing nadat zij zich hebben bekeerd. Vanwege de zonde was Israël uit het land der vaderen verbannen. Herstel en bekering gaan niet buiten schuldbelijdenis en verootmoediging om. Maar waar horen we van die schuldbelijdenis en verootmoediging? Deze zaken ontbreken bij hen die terugkeren naar het land der vaderen. Schuldbelijdenis en verootmoediging worden noch bij de Zionisten noch bij de moderne denkers aangetroffen. Daarom is voorzichtigheid geboden met duiding van hedendaagse ontwikkelingen als de letterlijk-eschatologische vervulling van de profetie in Ezechiël 37. Er is immers van een bijzondere bekering van Israël (nog) geen sprake. Ds. P. den Butter is een andere mening toegedaan, zo lezen we. Israël heeft nooit enige waardigheid bezeten op grond waarvan de Heere iets voor hen zou hebben kunnen doen. Ds. Den Butter wijst op Jeremia 33:7 en 8 en op Ezechiël 36:24-28. Deze teksten wijzen op de volgorde terugkeer-bekering. Tot op de dag van vandaag is echter niet veel van bekering te merken. Maar wat we vandaag nog niet zien, kan morgen werkelijkheid worden. Er zijn er ook die Ezechiël 37 zien als een voorvervulling in plaats van een vervulling van de profetieën. In Zacharia 2:4b staat dat Jeruzalem dorpsgewijze bewoond zal worden vanwege de veelheid der mensen en

der beesten, die in het midden derzelve wezen zal. Er valt ook nog te denken aan Zacharia 8: 7 en 8. Deze woorden hebben betrekking op een toekomstige terugkeer van het volk Israël tot het land der vaderen. Jeruzalem wordt nu inderdaad bewoond als een dorp zonder muren of poorten. Maar waar is de boetvaardigheid voor God? Er blijven dus vragen over.

Nieuwe Testament

Er valt te denken aan Romeinen 11. Dit hoofdstuk handelt over de bekering van het volk, niet over de landbelofte. Maar er zijn er die deze twee zaken aan elkaar verbinden. De landbelofte wordt dan in het verlengde gezien van de bekering van het volk. Waar in Romeinen 11:29 staat "Want de genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk" wordt ook de belofte van het land daaronder begrepen. Onder de genadegiften valt dan ook het land der vaderen. Een exegeet als prof. van Bruggen wil niet spreken van een nationale uitleg van Romeinen 11. Maar dan kunnen we opmerken dat de profetieën van het Oude Testament te concreet zijn om ze alleen op een geestelijk-typologische manier te verstaan, dus om ze te betrekken op het geestelijk Israël, de christelijke gemeente uit Joden en heidenen. We lezen op blz. 101 van het boek "Trouw aan Israël" "Ik wil deze paragraaf afsluiten met de opmerking dat naar mijn mening Romeinen 11 vooral gaat over een toekomstige bekering van Israël, zonder dat dit door de apostel Paulus wordt gekoppeld aan de vervulling van de landbelofte."

Grenzen van het land

Om welk gebied gaat het eigenlijk als we het over het land der vaderen hebben? Zijn de grenzen van de staat Israël uit de Bijbel af te lezen? In de Bijbel komen we verschillende beschrijvingen tegen van de grenzen van het land Israël. In Genesis 15:18 is

sprake van een gebied dat loopt van de Nijl tot aan de Eufraat. De grenzen van het land dat de Heere aan Abraham had beloofd hebben in de loop van de tijd een grote variatie vertoond. Bij de inneming van Kanaän door Jozua zouden we verwacht hebben dat dit alles zou hebben plaatsgevonden in overeenstemming met datgene wat in Numeri 34 aan Mozes werd bevolen. Maar uit de boeken Jozua en Richteren blijkt dat het anders is gegaan. Er bleven delen onveroverd. Ten tijde van de koningen David en Salomo was het land ook niet geheel in het bezit van de Israëlieten. Het land van de Filistijnen behoorde niet tot het rijk. Op blz. 102 van het boek "Trouw aan Israël" lezen we het volgende: "Het zal duidelijk zijn dat het onmogelijk is op grond van de bijbelteksten een kaart van Israël te tekenen, waarop de lijnen staan die het eigendom van Israël begrenzen en waarop het aanspraak zou kunnen maken." Als de gehoorzaamheid aan de Heere ontbreekt is ook het gebruik van het land geen vanzelfsprekende zaak. Het uitblijven van bekering en berouw doet de belofte niet te niet, maar de vervulling daarvan laat op zich wachten.

De geschiedenis laat duidelijk zien dat de Heere Zijn volk niet heeft verlaten. Het is heel bijzonder dat een volk na zoveel eeuwen van ballingschap terugkeert naar zijn eigenlijke woongebied. Na eeuwen van vervolging en ellende blijkt het volk nog springlevend te zijn. De Heere schrijft geschiedenis. De conclusie luidt op blz. 104 "Met stelligheid te beweren dat de vestiging van de staat Israël de vervulling van de eschatologische verwachtingen van de Schrift is, lijkt mij meer te beweren dan we bewijzen kunnen." Wel is de Heere nog op een wonderlijke wijze met dit volk bezig. Het ongeloof van de Joden staat de Heere blijkbaar niet in de weg om hen naar Israël te doen terugkeren.

A. van Heteren

PAULUS EN DE FILIPPENZEN - 46

Zo dan mijn geliefde en zeer gewenste broeders, mijn blijdschap en kroon, staat also in de Heere, geliefden! (Fil. 4:1).

We komen nu toe aan het laatste hoofdstuk van Paulus' brief aan de Filippenzen. Wat hij aan deze mensen

te schrijven heeft gaat de apostel nu afronden door nog een aantal vermaningen en aansporingen te geven en daarnaast ook nog enkele heel persoonlijke mededelingen te doen. Als we dit hoofdstuk vergelijken met de vorige hoofdstukken van de brief dan lijkt het dat die andere hoofdstukken

rijker van inhoud zijn, met name vanwege het onderwijs dat erin gegeven wordt omtrent de Heere Jezus Christus en het christelijke leven. Daar vinden we in hoofdstuk 4 niet zoveel van terug.

Toch is het juist in dit hoofdstuk dat we enkele van de meest bekende uitspraken van de hele Bijbel vinden. Bijvoorbeeld de woorden van vers 4: *Verblijdt u in de Heere te allen tijd; wederom zeg ik u: Verblijdt u.* Of de woorden in de vers 6: *Weest in geen ding bezorgd; maar laat uw begeerten in alles door bidden en smeken met dankzegging bekend worden bij God.* Ook de woorden van vers 13 zijn zeer bekend: *Ik vermag alle dingen door Christus Die mij kracht geeft.* Ik zou ook nog kunnen wijzen op vers 19: *Doch mijn God zal naar Zijn rijkdom vervullen al uw nooddrift in heerlijkheid door Christus Jezus.* Allemaal woorden die van tijd tot tijd dienst hebben gedaan en nog doen als stof voor de prediking; niet zelden bij bijzondere gelegenheden, zoals trouwdiensten en dankdagdiensten.

Hoofdstukindeling

Hoofdstuk 4 begint met de woorden die hierboven staan afgedrukt. Woorden die beginnen met "Zo dan...". Ja, ze vormen wel het begin van dit laatste hoofdstuk, maar wat hun inhoud betreft horen ze eigenlijk bij het vorige hoofdstuk. Van dat hoofdstuk vormen ze het slot, de conclusie. Wat Paulus daar gezegd heeft loopt op deze conclusie uit: Zo dan.... Ook het woordje dat verderop in dit vers staat, wijst op nauwe aansluiting bij het voorgaande; het woordje "alzo".

We komen zoiets wel meer tegen bij het lezen van de Bijbel. De verdeling in hoofdstukken is niet altijd even nauwkeurig. Het is dan ook maar mensenwerk. In de oorspronkelijke bijbeltekst komen we die hoofdstukverdeling niet tegen. Zeker, die verdeling in hoofdstukken is nuttig, al was het alleen maar om een bepaalde tekst gemakkelijker te kunnen terugvinden. Maar het kon ook wel eens zo zijn dat ons, mede tengevolge van die verdeling, het een en ander van de rijkdom van Gods Woord kan ontgaan. Laat ik een paar voorbeelden noemen.

In het slot van Joh.13 lezen we de ernstige woorden waarmee de Heere

Jezus Zijn discipel Petrus waarschuwt door aan te kondigen dat hij zijn Meester zal verloochenen. Met die boodschap eindigt het hoofdstuk en als wij in onze Schriftlezing tot aan dat punt zijn gekomen sluiten we de Bijbel om de volgende dag weer verder te lezen in het eerste vers van hoofdstuk 14. Als we echter na het laatste vers van hoofdstuk 13 onmiddellijk het eerste vers van hoofdstuk 14 zouden lezen - en zo staat het er in het oorspronkelijk - dan worden we toch wel getroffen door wat de Heiland onmiddellijk na de aankondiging van de verloochening heeft gezegd. Toen heeft Hij namelijk direct daarop aansluitend gezegd: *Uw hart worde niet ontroerd...* Wat een wonder van genade! Zijn discipel gaat Hem verloochenen (en de andere discipelen zullen Hem allemaal verlaten). Ze worden allemaal bang en ze begrijpen niet waarom hun Meester het allemaal zal laten gebeuren. Maar toch zegt Hij: *Uw hart worde niet ontroerd!* Is dat geen wonder van genade?

Een ander voorbeeld vinden we als we het slot van Jesaja 10 opslaan. Daar wordt aangekondigd dat de Heere het oordeel zal brengen over de vijanden van Zijn volk. Onder het beeld van het omhakken van bomen en het afkappen van takken maakt de profeet duidelijk, dat de Heere gericht gaat oefenen. Zo zal de Libanon vallen door de Heerlijke... En met die mededeling eindigt hoofdstuk 10. Daar stopt dan ook onze dagelijkse schriftlezing en pas de volgende keer gaan we met hoofdstuk 11 verder. Maar lees nu het begin van hoofdstuk 11 eens onmiddellijk na het eind van hoofdstuk 10. Dan zien we ineens het verband tussen het oordeel over de vijanden en de komst van de beloofde Zaligmaker: het Rijsje uit de afgehouden tronk van Isaï.

Enfin, u moet er voor uzelf ook maar eens erg in hebben bij het lezen van de Bijbel. Meermalen zult u dan dingen ontdekken die u anders zouden ontgaan.

Staan in de Heere

Ik keer nu terug naar de woorden in Fil. 4:1; woorden die dus nauw aansluiten bij het voorafgaande hoofdstuk. Paulus heeft over dwaalleer gesproken en over de gevaren die daardoor ontstaan voor de christelijke gemeente. Daar moeten ze zich in

Filippi voor wachten. Daarom moeten ze 'alzo' in de Heere staan. Alzo - dat is op de wijze die Paulus in het voorafgaande heeft aangegeven. Laten ze toch alstublieft niet verward raken in die dwaalleer. Dat zou zoveel schade in hun leven veroorzaken. Laten ze daarom toch altijd weer voor ogen houden dat Christus alleen hun gerechtigheid voor God kan zijn en dat ze nergens anders op mogen en kunnen vertrouwen dan op Zijn volbrachte werk. Want daarin en daarin alleen heeft God een welgevallen en dat en dat alleen kan hen voor God doen bestaan. Daarom moeten ze wars zijn van alle vormen van legalisme.

Maar laten ze anderzijds ook beseffen dat het leven met de Heere verplicht tot een nauwgezette wandel in gehoorzaamheid aan Zijn wil. In het dienen van de Heere luistert het heel precies. Daarin past het ons niet onszelf allerlei vrijheden te permitteren, die de Heere ons niet toestaat. Laten ze zich dan ook verre houden van alles wat op antinomianisme lijkt.

Welnu, 'alzo' wandelen. 'Alzo' staan! Niet wankelen; niet afwijken; niet een andere koers inslaan, niet op eigen kracht vertrouwen; niet eigen inzichten tot norm verheffen. Staan in de Heere. Hij alleen dient de hoop en de kracht van Zijn volk te zijn. Paulus zou de gedachte niet kunnen verdragen als ze in Filippi van deze lijn zouden afwijken. Er is immers die hartelijke en sterke verbondenheid tussen hem en de Filippenzen. Vandaar dit dringende vermaan.

Ja, er is een hartelijke verbondenheid. Daar geeft hij ook nu weer blijk van. Let er maar eens op, hoe hij de Filippenzen aanspreekt. Dat doet hij met woorden, die zijn relatie tot hen uitdrukken; die van grote genegenheid tot hen getuigen en waarin ook zijn hoogachting voor hen tot uitdrukking komt.

Zijn relatie tot de Filippenzen

"Mijn broeders" - daarmee geeft Paulus aan dat hij hen als familieleden beschouwt en als zodanig horen ze bij elkaar. Velen van hen zijn geestelijke kinderen van de apostel, die door zijn bediening tot geloof in de Heere Jezus mochten komen. Voor hen is hij de 'geestelijke vader'. Er zijn plaatsen waarin Paulus aan die relatie herinnert. Bijvoorbeeld in zijn brief aan de Galaten, waarin hij zijn lezers eraan

herinnert hoe zij tot geloof gekomen zijn en hij hen 'mijn kinderkerken' noemt. Hier doet hij dat echter niet. Hier noemt hij ze allemaal 'broeders'. Doet hij dat met opzet? Dat is wel waarschijnlijk. Hij wil ermee uitdrukken, dat alle zondaars die mogen delen in de genade Gods samen Gods huisgezin vormen. Zelfs zij die van afkomst heidenen waren.

In vergelijking met vele leden van de gemeente te Filippi bezat Paulus door zijn afkomst uit het jodendom vele grote voorrechten. Maar hij heeft al aangetoond, dat wat hem eens winst was, hem nu verlies geworden is. Veel van waar hij vroeger op steunde is hij kwijt geraakt en hij weet dat hij net als de Filippenzen door genade gered is en van genade moet leven. Hij staat niet hoger dan zij en zij zijn niet minder dan hij. Ze zijn 'broeders'.

Hier zijn we dan tegelijk weer bij de oorspronkelijke betekenis van dit woord. Het hoeft geen lang betoog dat door het vele gebruik van deze betiteling de betekenis ervan in veel opzichten verloren is gegaan. We noemen elkaar soms zo gemakkelijk 'broeder' of 'zuster'. Misschien zouden we met het gebruik van deze benamingen toch wat voorzichtiger moeten zijn. Laten het toch woorden blijven die inhoud hebben.

Zijn genegenheid tot de Filippenzen
"Mijn geliefde en zeer gewenste broeders" en even verderop in hetzelfde vers *"geliefden"*. Het woord 'geliefden' heeft in het spraakgebruik ook heel wat van zijn oorspronkelijke waarde verloren. Er wordt mee aangeduid een hartelijke liefde en niet maar een liefde die plichtmatig betoond wordt. Echte liefde ziet in haar voorwerp alles wat liefelijk en beminnenswaardig is. Paulus drukt door het gebruik van deze woorden uit dat hij echte vreugde beleeft aan de Filippenzen. Zijn verbondenheid met hen gaat inderdaad erg diep.

Daarom noemt hij hen ook 'zeer gewenst'. Dat wil niet minder zeggen dan dat hij naar hen verlangt. In 2:26 heeft hij geschreven dat Epafroditus, die zelf uit Filippi afkomstig is, zeer begerig naar de Filippenzen was. Paulus kent diezelfde gevoelens. Omdat hij hen waarlijk lief heeft verlangt hij naar hen. En Paulus schaamt zich er in het geheel niet voor deze dingen ronduit te bekennen. Iedereen

mag dat weten. En in Filippi moeten ze het weten.

Zijn hoogachting voor de Filippenzen
"Mijn blijdschap en kroon" noemt hij hen. 'Blijdschap' geeft aan dat de Filippenzen hem inderdaad vreugde geven; dat zijn hart over hen verheugd is. Met 'kroon' doelt de apostel niet op een koninklijke kroon, maar op een krans, zoals overwinnaars die verwerven. Dezelfde gedachten heeft Paulus ook al onder woorden gebracht in 2:16, waar hij het heeft over zijn roem tegen de dag van Christus. Als de Heere Jezus wederkomt zal blijken dat Paulus niet tevergeefs gearbeid heeft. Dan zal hij een kroon mogen dragen. De Filippenzen die door zijn dienst zijn toegebracht vormen dan die kroon. In 1 Thess. 2:19 zegt hij hetzelfde van de tot geloof en bekering gekomen Thessalonicenzen. Ja, allen, die de Heere de apostel heeft gegeven als loon op zijn arbeid ziet hij als zo'n krans. Een bewijs, dat Zijn arbeid niet ijdel is geweest in de Heere.

Nemen we de drie aanduidingen die Paulus van de Filippenzen hier geeft samen dan trekken we de volgende conclusies:

- Allen die deel hebben aan Gods genade in Christus zijn aan elkaar gelijk. Er zijn weliswaar onderscheidingen, bijvoorbeeld tussen ambtsdragers en niet-ambtsdragers. Maar ten aanzien van hun verhouding tot de Heere is er geen verschil. Zij zijn

allemaal 'broeders'. Daarom is er ook geen enkele reden dat de een zich boven de ander verheven mag achten. Het tegendeel is op zijn plaats, zoals dat ook al door de apostel gezegd is in 2:3: *door ootmoedigheid achte de een de ander uitnemender dan zichzelf*. En ook in 2:4: *Een iegelijk zie niet op het zijne, maar een iegelijk zie ook op hetgeen der anderen is*.

- Liefde moet uiteraard blijken. Liefde moet uitkomen in wat we voor elkaar doen en hoe we ons tegenover elkaar opstellen. Maar soms moet liefde ook wel eens onder woorden gebracht worden. Degene die we liefhebben mag van tijd tot tijd ook wel eens horen dat hij of zij bemind wordt. Zonder te beogen dat het onder Gods kinderen tot 'lievigheden' moet komen, mag toch ook wel eens duidelijk onder woorden gebracht worden dat de liefde samenbindt en dat er om Christus' wil die hartelijke verbondenheid is.

Ideale toestanden, zegt u? Ja zeker, zeer ideaal. Waar komt het nog voor? In vele gemeenten lijkt dit wel heel ver zoek. Soms is dat nog wel begrijpelijk ook. Verschillen zorgen voor verwijdering. Ingrijpende verschillen in leer en leven zorgen voor ingrijpende verwijdering. Moet dat zo blijven? Geve de Heere een heilig heimwee naar een toestand zoals die waar Paulus over mag schrijven.

P. den Butter



VRAGENRUBRIEK

Volgens Prediker 11 vers 9 zouden jonge mensen zich mogen vermaken in de dagen van hun jeugd, ja zouden ze mogen 'wandelen in de wegen van hun hart'. Hoe zit dat? Geeft de wijze prediker de jeugd hier permissie om te doen naar het goëddunken van hun hart? Maar dat hart is toch boos en verkeerd? Je kunt de wel gehoorde leuze, namelijk dat je maar ene keer jong bent, en daarom niet al te benauwd moet zijn, toch niet verdedigen met deze bijbelwoorden? Hoe moeten we dit toch duidelijk maken aan onze jonge mensen?

Zo luidt de vraag, die thans ter beantwoording voor ons ligt. Ik denk dat het de moeite waard is er op in te gaan. U kunt ook rustig uw dominee vragen er eens over te preken. Hoe komt een dominee aan zijn tekst, trouwens? In de regel zal hij door persoonlijk schriftonderzoek aan preekstof komen. De Heere kan hem bij een bepaald gedeelte bepalen. De situatie binnen de gemeente kan aanleiding zijn tot een preek, de bespreking op catechisatie, enzovoort. Maar het geeft niks als hij eens een verzoek krijgt om een bepaalde tekst te bespreken.

Maar nu dan het antwoord op de gestelde vraag. Laat ik eerst het deel weergeven waar ik op in zou willen gaan: "Verblijd u o jongeling! in uw jeugd, en laat uw hart zich vermaken in de dagen uwer jongelingschap, en wandel in de wegen uws harten, en in de aanschouwingen uwer ogen; maar weet dat God om al deze dingen, u zal doen komen voor het gericht. Zo doe dan de toornigheid wijken van uw hart en doe het kwade weg van uw vlees, want de jeugd en de jonkheid is ijdelheid. En gedenk aan uw Schepper in de dagen uwer jongelingschap, eer dat de kwade dagen komen en de jaren naderen, van dewelke gij zeggen zult: ik heb geen lust in dezelve", Prediker 11: 9 – 12:1. Gods Woord roept hier de jonge mens op aan zijn Schepper te gedenken. Aan God denken we wel eens, maar dat wordt hier niet bedoeld. Het jonge hart wordt opgeroepen het denken op Hem en Zijn wil te richten, Hem in waarheid te zoeken en met Hem te rekenen. Het is niets minder dan een welmenende en dringende oproep tot bekering. Hij is onze Schepper en wij, Zijn schepselen moeten ons naar Hem richten.

Dit is niet de werkelijkheid. Het tegengestelde is waar. Dat is onze natuur. Maar dat is gevaarlijk. Vandaar die oproep tot bekering! Bedenk dat de Schepper ook de Herschepper is, Die door Woord en Geest het hart en leven vernieuwt naar Zijn wil en op ons gebed. Zoals we in diepe afhankelijkheid de Schepper in alle dingen nodig hebben, zo hebben we Hem ook nodig in geestelijk opzicht. Gedenken aan betekent dus ook: bidden tot! Om de genade van bekering en geloof.

De jongeling moet reeds aan zijn Schepper gedenken. Als de ouderdom aangeduid wordt met 'kwade dagen', zijn de dagen der jeugd dus 'goede dagen'. Wie Hem vroeg zoeken, zullen Hem vinden. Uitstel is gevaarlijk, de kwade dagen kunnen zomaar aanbreken, daar hoeft je niet oud voor te zijn. Bovendien kan de dood ook in je jeugd komen. Een jongen of meisje is immers slechts schepsel, tijdelijk, sterfelijk, voorbijgaand!

Bij het ouder worden komen er steeds meer zorgen. We spreken wel eens van een onbezorgde oude dag, maar de praktijk leert dat zorg en moeite bij het klimmen der jaren toenemen. Alles om der zonde wil. De tijd van de jeugd is veelal redelijk onbezorgd, zeker in vergelijking met latere

omstandigheden, als je de zorgen hebt van een bedrijf, een gezin, ambtelijke zorgen, gezondheidszorgen, enzovoort. Geniet dus van de jeugd, weer het kwaad, want de jeugd is ijdelheid, dat betekent: zo weer voorbij!

Wat is het nu toch vreselijk dat een mens er van nature geheel geen lust in heeft de Heere te zoeken. Zeker niet als we jong zijn en het leven ons (nog) toelacht en we onze idealen (nog) hebben. Bij het kind en de jongere zien we wat onze natuur is, zolang we leven, namelijk dat we geen lust hebben om de Heere te vrezen. Hoe vreselijk!

Er is een dringende reden om God te zoeken, namelijk het komend gericht. De bijbel spreekt niet van het gericht om ons bang te maken voor God, maar voor *onzelf, voor de zonde!* De bijbel geeft nergens een vrijbrief voor de zonde, ook in dit deel van Prediker niet. Het betekent dus niet: leef je maar uit en proef overal maar eens lekker van, want je bent maar ene keer jong en straks komen de zorgen wel!

Maar deze woorden betekenen wél, dat we de jeugd zouden moeten genieten als een heerlijke gave van God. Het is heerlijk om jong, sterk en gezond te zijn! Geniet er van! Maar dan wel zo, dat je in al deze dingen Gods goede hand mag zien en erkennen en aan Hem gedenken Die je dit alles rijkelijk geeft! Wat erg als een mens Gods gaven, zoals kracht, leven en gezondheid gebruikt voor eigen vermaak en genot, en de goede Gever...*vergeet!*

Let er op dat Gods Woord van een jonge man niet vraagt zich te gedragen, zich te kleden, en te spreken als een oude man! Bedenk dat de Heere van een jonge vrouw nergens vraagt zich bijvoorbeeld slechts in het donker of in het zwart te vertonen. En als de Heere een jongen van 10 jaar bekeert, dan *blijft dat een jongen van 10 jaar!* Maar wel een jongen die God vreest. Worden ze wel gevonden onder ons, jongens en meisjes die de Heere vrezen, teeners die een lust hebben om God te behagen, jongelui die het smalle pad mogen bewandelen? Ik stel die vraag met grote nadruk. Ik durf niet te zeggen dat er in het geheel geen Godsvreze is onder jonge mensen. Laten we niet te klein van God denken. Toch is er een grote nood in deze tijd. Kerkverlating, daar horen we wel van. Jongeren die en kerkelijk meeleven en met de

wereld meedoen, daar horen we ook van. Ouders, als uw kinderen Bewaar het Pand laten liggen, en grootouders, die dit leest, geeft het uw kinderen te lezen, en begin eens een gesprek met hen over deze dingen. Of moet ik vrezen dat ook uw hart nog koud is voor God en warm voor de tijdelijke dingen? Zien onze jonge mensen de Godsvreze bij hun ouders in de praktijk van het dagelijks leven? Misschien dat u ze voorgaat in een uitwendig godsdienstig leven, een leven van 'smaak niet en raak niet en roer niet aan'. Misschien waarschuwt u ze op een bepaalde manier met veel bangmakerij voor de hel? Laat ook dat onder ons niet gevonden worden! Ik denk aan die oude, lieve man, die nu al weer jaren juicht voor Gods troon. Hij was een echte oude man en mocht zich dus ook zo gedragen. Maar hij liep de jeugd niet voorbij en meerdere malen als ik hem ontmoette, kneep hij me in m'n arm, ik kon niet wegglopen, ik wilde het ook niet hoor, maar hij zei dan: Zeg, heb je ook geen lust om die lieve God te vrezen? En je voelde, die man heeft iets, dat jij ook graag zou willen hebben. Nu, zo gunnend is Prediker ook, zo gunnend is de Schepper ook, echt hoor! Hoe heerlijk dus, om jong te zijn, laat de jeugd ervan genieten; de dagen der duisternis kunnen zo veel zijn en zo lang duren. Maar laat hij met de goede gaven van jeugd, kracht, leven en gezondheid aan zijn Schepper gedenken. Dat we toch leerden de zonde te vrezen en verzoening en vernieuwing te zoeken bij de Heere Jezus. In het kennen van de Heere ligt het echte leven, de ware vreugde en een zekere toekomst.

Tot zo ver de beantwoording. Meer vragen zijn welkom!

K. Hoefnagel

Wie hangt daar met zijn lange haren aan een tak van een boom? 't Is Absalom. Ondanks het bevel van de koning: "Handelt mij zachtken met de jongeling, met Absalom", kwam Joab en doorstak hem met drie pijlen. Alzo kwam er een einde aan Absaloms leven.

Het was na drie jaar van ballingschap, dat vader David verlangde naar zijn zoon; en het was door bemiddeling van Joab dat Absalom mocht terugkeren. Evenwel – twee jaren lang zag hij zijn vader niet. Pas daarna, en weer door bemiddeling van Joab, had de verzoening plaats, en kuste David zijn zoon. U weet wat daarna gebeurde. Absalom stal het hart van het volk. In die tijd was het de taak van de koning om recht te spreken. Er was echter veel somberheid over Davids leven gekomen. Psalmen werden niet meer gemaakt. De rechtszaken behartigde hij niet meer zoals het moest. Van dat laatste heeft Absalom handig gebruik gemaakt. Hij opende om het zo te zeggen een kantoor voor rechtskundige bijstand. De wachtkamer liep weldra vol. Absalom sprak tot ieder: mijn vader wordt oud en u krijgt van hem toch geen gelijk. Als ik koning zou zijn dan zou het wel anders toegaan; en toen op een dag is Absalom met tweehonderd man naar Hebron gegaan. Daar heeft hij zich tot koning van Israël laten uitroepen. Daarna rukte hij op met een leger naar Jeruzalem vastbesloten niet alleen om David te ontronen, maar om zijn vader en Jeruzalem met de scherpte van het zwaard te slaan.

't Is u bekend – David moest vluchten ter wille van zijn leven. Met een handvol getrouwen vloed hij naar het Overjordanse. Op de vluchtweg was er de vloekende Simeï: "Ga uit, ga uit, gij, man des bloeds, en gij, Belials man!" Toen die woorden van David: "Wat heb ik met u te doen, gij zonen van Zeruja? Ja, laat hem vloeken; want de Heere toch heeft tot hem gezegd: Vloek David". O wat buigt zich hier David diep onder zijn God. Had hij die Bathseba nam en die Uria liet doden niet vloek en dood verdiend!

Straks gaat Absalom openlijk de strijd met zijn vader aan. Hij de opstandeling kent slechts één begeerte: zijn vader, de koning van Israël, de gezalfde des Heeren te doden. De strijd ontbrandt in alle hevigheid; de legers

staan tegenover elkaar. Echter de strijd verloopt ten nadele van Absalom. Om het vege lijf te redden moet hij vluchten. Daar gaat hij op een ezel. Het pad gaat door een woud. Toen geschiedde het: zijn lange haren slaan om een tak; zijn ezel rent door. Daar hangt de opstandige zoon; en hij sterft midden in zijn zonde, in de overtreding van het vijfde gebod. Even later staat hij voor God zijn Rechter. Huiveringwekkend! Het vonnis wordt uitgesproken. Absalom verloren, voor eeuwig verloren.

Ouders, we moeten er toch niet aan denken dat onze kinderen voor eeuwig verloren gaan; en dan te bedenken dat ze een gedoopt voorhoofd hebben. Dienstknechten, die de weg wel geweten hebben en die niet bewandeld hebben, worden met vele slagen geslagen. Weer zeg ik: buig toch de knieën en pleit toch op de doopbelofte. De Heere is de Hoorder der gebeden.

P.v.Zonneveld

HAAMSTEDECONFERENTIE VOOR PREDIKANTEN EN STUDENTEN THEOLOGIE

Programma D.V.

Maandag 30 augustus:

- Openingspreek, ds. K. ten Klooster
- Robert Traill, ds. A. v.d. Zwan
- Het huwelijk, een heilige orde, ds. W. van Vlastuin
- Christus de Gekruisigde (1), ds. C. Harinck

Dinsdag 31 augustus

- Johannes, ds. P. den Butter
- De ontdekkende functie van de Wet, ds. P. de Vries
- De emancipatie van het individu, het huwelijk de rechtsorde uit? Mr. C.G. v.d. Staaij
- Christus de Gekruisigde (2), ds. C. Harinck

Woensdag 1 september

- Johannes, ds. P. den Butter
- Sluiting, ds. C.G. Vreugdenhil

Aanmelding voor 15 augustus door overmaken van de kosten (€ 140,- /studenten 60%) op rekeningnum-

mer 34.16.13.827 tnv Haamstede-Conferentie te Middelharnis. Voor nadere informatie: dhr. A. de Visser, Tel. 0187 483071 e-mail: adevisser@rdnet.nl

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING DONEERT 25.000 EURO

Kom Over En Help steunt uitgave Albanese Nieuwe Testament

Kom Over En Help gaat een project van de Albanian Bible Society (ABS) ondersteunen. Dat is mogelijk, omdat het bestuur van de Gereformeerde Bijbelstichting vorige week besloot 25.000 euro voor dit project te doneren. De ABS werkt aan een uitgave van het Nieuwe Testament, waarin het Tosk (een officieel Albanees dialect), het Albanees en de King James Version in kolommen naast elkaar staan.

Het kenmerkende van de drie versies is dat ze gebaseerd zijn op de 'textus receptus', de grondtekst van de Bijbel. De vertaling van Kristoforidhi is de eerste editie van het Nieuwe Testament in het Tosk en werd gedrukt in 1866. De partner van Kom Over En Help in dit project, de ABS, werkt sinds de val van het communisme in 1991 aan de Albanese vertaling. Deze vertaling is vergelijkbaar met de Engelse King James Version, die over de hele wereld als betrouwbare vertaling bekendstaat.

Driekolommenguitgave

De driekolommenguitgave is bestemd voor iedereen die het Woord van God beter wil leren kennen, wil onderzoeken en vergelijken. Hiervoor hebben professoren en predikanten, studenten taalkunde en studenten vreemde talen, gemeenteleden en andere lezers met deze uitgave een waardevol instrument in handen. Met de bijdrage van de Gereformeerde Bijbelstichting kan het drukken van 5.000 Nieuwe Testamenten worden bekostigd.

ABS

Ondanks het feit dat Albanië in Europa ligt waren slechts delen van de Heilige Schrift in het Albanees verschenen, maar nooit de hele Bijbel. Dit schokkende feit drong de grondleggers van de ABS om direct na de val van het communistisch regime aan

een betrouwbare vertaling te beginnen. In 1993 verscheen voor het eerst in de geschiedenis het Oude Testament in het Albanees, in 1994 gevolgd door het Nieuwe Testament. Inmiddels heeft de ABS 600.000 (delen van) de Bijbel verspreid. Nog steeds werkt de ABS aan de vertalingen, zodat het Woord van God correct en in vloeiend taalgebruik beschikbaar komt voor de 3 miljoen Albanezen in Albanië, 2 miljoen in Kosovo en 600.000 in Macedonië.

VOGG BELEGT DERDE LANDELIJKE ORGEL- EN SAMENZANGDAG IN DE EUSEBIUSKERK TE ARNHEM

Op zaterdag 4 september 2004, Deo Volente, houdt de Vereniging van Organisten der Gereformeerde Gemeenten (VOGG) voor de derde maal een landelijke orgel- en samen- zangdag.

Plaats van samenkomst is de Eusebiuskerk te Arnhem. De organisten Jan Jongepier en Jan Wisse bespe- len zowel het hoofdorgel van Strümpf- ler als het koororgel van Van Vulpen. Het thema van de dag is: "Kom, ga met ons mee" – Psalmen zingen in Arnhem.

Tijdens de ochtendbijeenkomst, die om 10.00 uur begint, bespeelt Jan Jongepier de beide orgels en bege- leidt hij de samenzang. Aan het eind van de ochtend worden de huishou- delijke zaken van de vereniging besproken, waaronder het beleids- plan van de VOGG voor de komende vijf jaar. Tijdens het middagprogram- ma (aanvang 13.30 uur) wordt het

samen zingen van psalmen verder uit- gediept met behulp van diverse vor- men van samenzang en samenzang- begeleiding. Het hoe en waarom hier- van zal door de beide organisten uitge- breid toegelicht worden. Zowel impro- visaties als literatuurspel zullen ten gehore gebracht worden. In de pauze kan een bezoek gebracht worden aan diverse stands, waaronder die van de VOGG, waar diverse verenigingsuitga- ven, zoals cd's en bundels met psalm- voorspelen te koop zijn. Vanaf 9.30 uur zijn de deuren van de kerk open, rond 16.00 uur wordt de dag besloten. De toegang is vrij; er is een collecte aan de uitgang. Belangstellenden zijn har- telijk welkom.



BOEKBESPREKINGEN

H. Florijn, Kerkelijk leven in beeld, De Gelderse Vallei deel I, 125 blz., 17,50, Uitgeverij Den Hertog- Houten. De serie 'Kerkelijk leven in beeld' staat onder redactie van A. Bel, dr. H. Florijn en drs. J. Versloot. Na de Alblasterwaard komt nu de Gelderse Vallei aan de orde. In dit deel wordt een begin gemaakt met het beschrij- ven van het kerkelijk leven in de Gelderse Vallei in de jaren 1875- 1950. De volgende zestien plaatsen worden behandeld; Achterberg, Amersfoort, Barneveld, Bennekom, Bunschoten, Driedorp, Ede, Ederveen, Eemdijk, Eemnes- Binnen, Eemnes- Buiten, Hoevelaken, Hoogland, Kootwijkerbroek, Leusden en Lunteren. De overige plaatsen komen D.V. in een tweede deel aan de orde. Er zijn veel foto's geplaatst van kerk- gebouwen, predikanten en kerkenra- den etc. We hebben het boek met belangstelling doorgenomen. Uiter-

aard geeft een kijkboek als dit geen volledig beeld van de kerkgeschiede- nis. Wie in de beschreven plaatsen heeft gewoond of nog woont en ken- nis wil nemen van het kerkelijke leven uit de beschreven periode kan in dit keurig uitgegeven boek goed terecht. Ook foto's van predikanten uit het verleden van onze kerken komen we tegen: ds. L.H. Beekamp, ds. G.. Salomons, ds.L. de Bruyne, ds. H. Hoogendoorn, ds. H. Visser, ds.J.H. Velema, ds. J. van Doorn en ds. M. Vlietstra.

Ds. J.T. Doornenbal, Van Hem is mijn heil, Overdenkingen over Psalmen, 125 blz., 13,90, Uitgave Den Hertog- Houten. Er zijn al heel wat geschriften van ds. Doornenbal ver- schenen. Zij die graag deze boeken lezen zullen zeker ook dit boek met overdenkingen over diverse Psalmen ter hand nemen. Ds. Doornenbal leef- de van 1909- 1975 en diende de her- vormde gemeenten van Woubrugge, Kesteren en Oene. In dit boek zijn overdenkingen opgenomen over Psalm 2: 12, Psalm 7:10b, Psalm 16: 9 en 10, Psalm 22: 31 en 32, Psalm 23:2 en 3, Psalm 42: 8 en 9, Psalm 51:19, Psalm 62:2, Psalm 73:28, Psalm 86:11, Psalm 89:49 en Psalm 91:14- 16. Tenslotte willen wij u een citaat geven uit de overdenking over Psalm 22. We lezen daar op blz. 45: "Sommigen hebben een diepe en donkere weg, anderen worden liefelij- gek geleid. Sommigen gaan benauwd en doodbrakende het leven door, ter- wijl anderen spoedig komen tot het licht en tot de vrijheid der kinderen Gods. Maar ten slotte komen ze allen op diezelfde weg, namelijk om door genade, als verlorenen in zichzelf, door Christus gerechtvaardigd en met God verzoend te worden. Zij komen als Bunyans Christen van de stad Verderf, en zij reizen door de enge poort, langs het kruis, op de smalle weg, door hoogten en diepten naar het hemels Sion. En daar zullen ze aankomen. Vele malen dwalen ze, en vaak zinken ze neder, zouden ze in het strijden nederzigen. Toch komen ze niet om. De Heere belooft het, en Hij Die ze roept is getrouwd. Welk een vertroosting. Anders kwam er geen. Maar Hij Zelf zal ze voeren met sme- king en geweend, en ze zullen de Heere worden toegevoegd met een eeuwig verbond.

AvH

TE KOOP GEVRAAGD

**Theologische boeken
oude en nieuwe druk**

Tel. 0577-401065



Voor info bel:

0416 - 692 787
of
0341 - 425 712

**Reformatische Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echtparen**

TOT 35% KORTING*



Vrijstaande bungalow met CV

**Bungalowpark
"De Verrassing"**

Oosterend - Texel

**Rust en ruimte,
alle jaargetijden,
in eigen sfeer.**

Kom op vakantie in onze luxe bungalows (met CV) of stacaravans (18 accommodaties). Ook deelweken zijn mogelijk. Bel voor de brochure met foto's en prijzen.

*) Last-minute-korting voor week 34, 35 en 36.

Reserveer nu, bel 0222 31 83 91